

LINGUA – JAZYK (řec. glossa)

je svalový, sliznicí pokrytý **orgán** na spodině dutiny ústní;
pomocí svých svalů je spojen s okolními útvary:

- s MANDIBULOU,
- s OS HYOIDEUM,
- s PALATUM MOLLE,
- s PROCESSUS STYLOIDEUS a
- se stěnou hltanu.

Hlavní části jazyka ve směru ventro-dorsálním:

- APEX LINGUAE — **hrot jazyka**, zúžená, volně pohyblivá přední část, ve kterou tělo jazyka přechází.
- CORPUS LINGUAE — **tělo jazyka**, tj. hlavní část opřená při zavřených ústech o patro;
- MARGO LINGUAE — boční okraj jazyka,
- DORSUM LINGUAE — **hřbet jazyka**; na něm se nachází:
 - SULCUS MEDIANUS LINGUAE — podélná střední brázda,
- SULCUS TERMINALIS — rýha ve tvaru dopředu otevřeného písmene „V“ odděluje **corpus linguae** od **radix linguae**
 - FORAMEN CAECUM LINGUAE — vkleslina uprostřed ve hrotu „V“ sulcus terminalis; místo, odkud se za embryonálního vývoje oddělil základ štítné žlázy.
- PAPILAE VALLATAE – papily hrazené – před SULCUS TERMINALIS

FACIES INFERIOR — spodní plocha jazyka na níž jde
paralelně s okrajem

- PLICA FIMBRIATA — nepravidelná nízka (někdy cípatá)
řasa sliznice, jež je zbytek slizničního tzv. spodního jazyka
(sublingua), který ve fylogenezi předcházel vývoji vlastního
jazyka;
- FRENULUM LINGUAE — uzdička jazyka — slizniční
řasa spojující spodinu ústní dutiny se sliznicí jazyka.

RADIX LINGUAE — **kořen jazyka**, zadní část obrácená dozadu do hltanu

Leží od **SULCUS TERMINALIS** a směřuje do prostřední části hltanu.

- **TONSILLA LINGUALIS** – za **sulcus terminalis** - soubor lymfatické tkáně

Od kořene jazyka se dozadu dolů k příklopce hrtanové (**epiglottis**) táhnou tři podélné řasy:

- **PLICA GLOSSOEPIGLOTTICA MEDIANA** — střední nepárová řasa, laterálně od ní
- **PLICAE GLOSSOEPIGLOTTICAE LATERALES** — pravá a levá párová řasa.

Mezi řasami jsou dvě jamky:

- **VALLECULAE EPIGLOTTICAE**

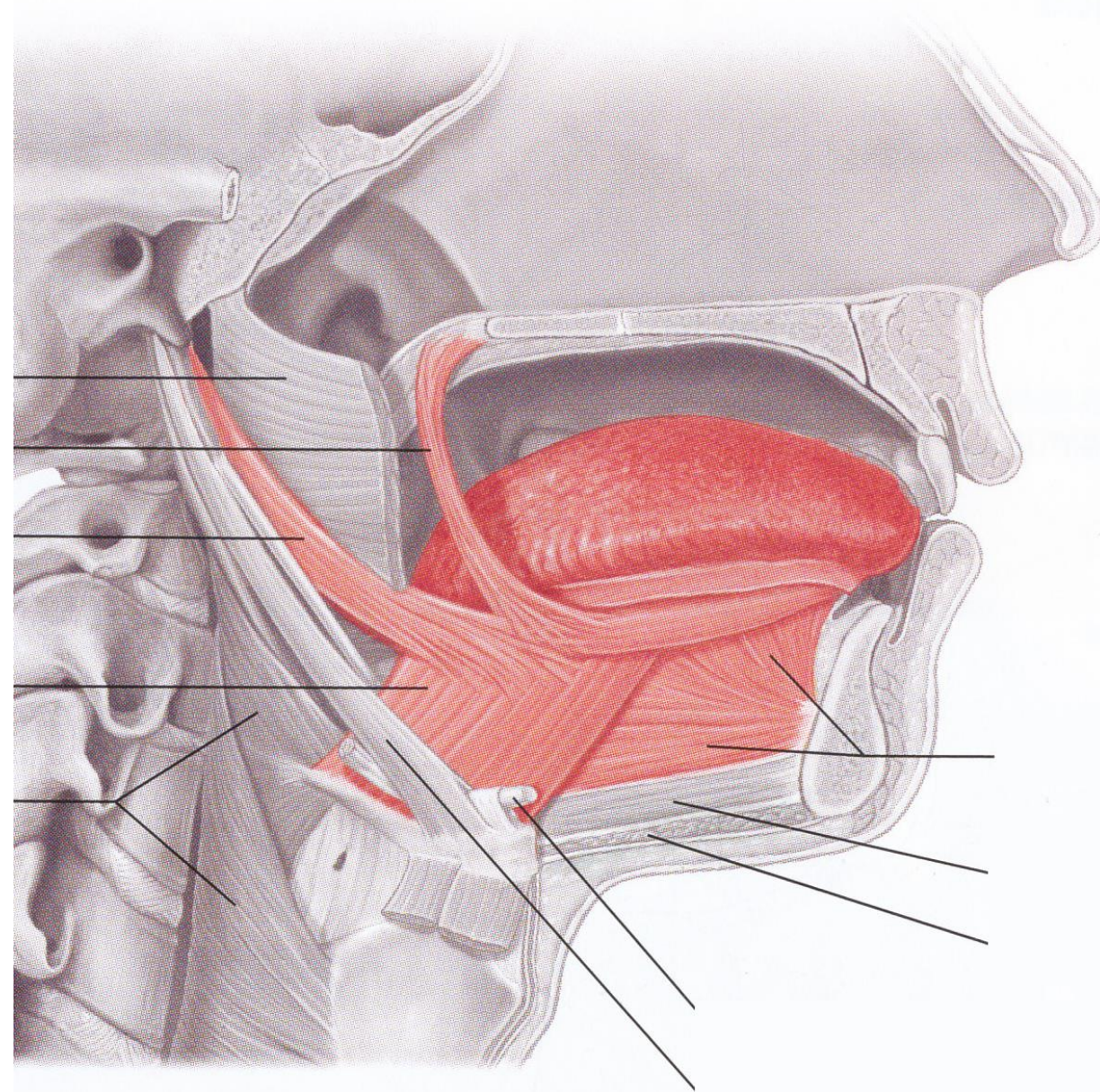
SVALY JAZYKA – MUSCULI LINGUAE

Svaly jazyka se **dělí** na:

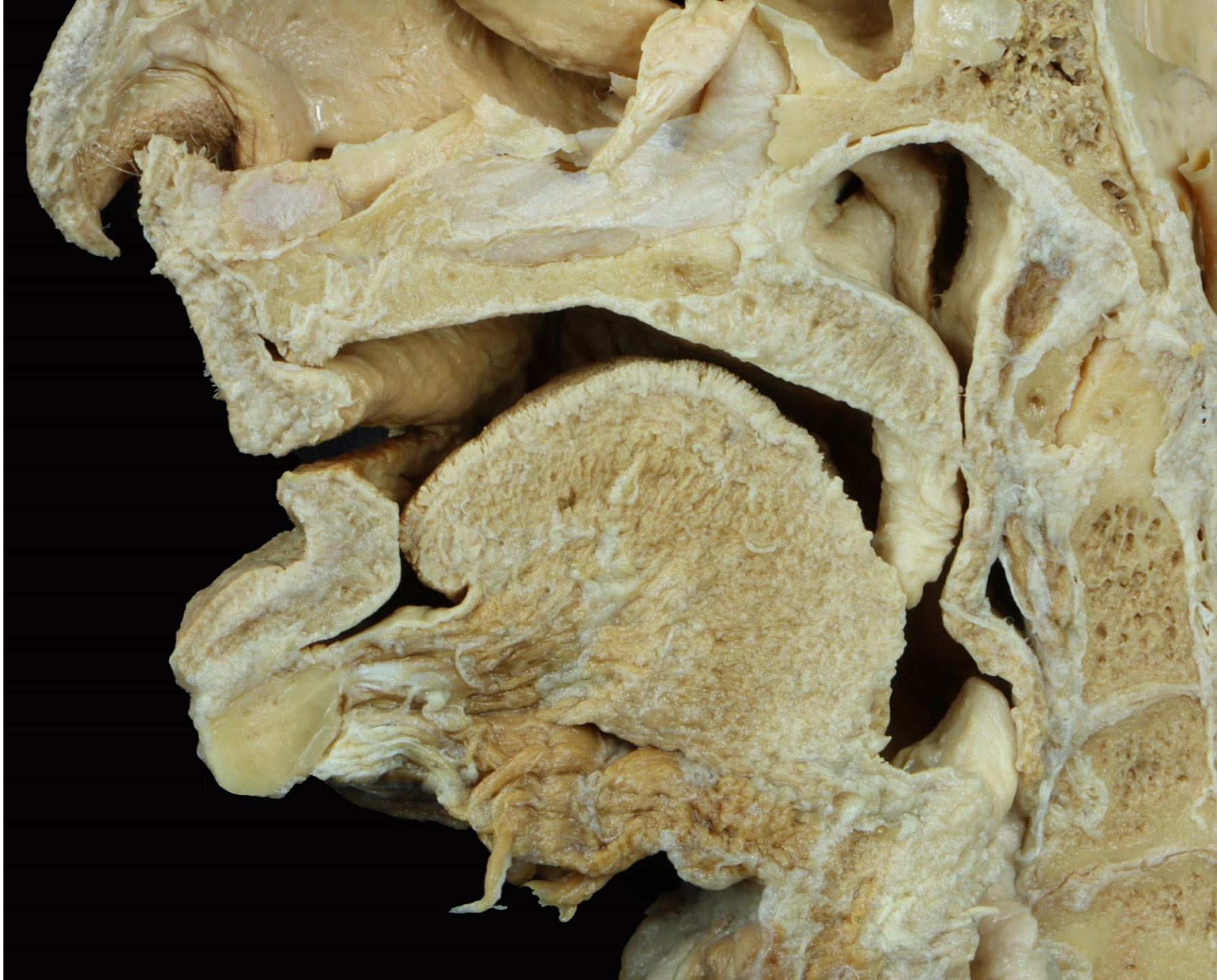
- SVALY EXTRAGLOSÁLNÍ – začínají na útvarech v okolí, vstupují do jazyka a pohybují jím jako celkem,
- SVALY INTRAGLOSÁLNÍ – v jazyku začínají i končí a jsou uspořádány ve třech navzájem kolmých směrech; mění tvar jazyka.

EXTRAGLOSÁLNÍ SVALY:

- M. GENIOGLOSSUS – jeho kaudální snopce táhnou kořen jazyka dopředu, ostatní snopce přitahují jazyk ke spodině úst;
 - nad M. MYLOHYOIDEUS a
 - M. GENIOHYOIDEUS
- M. HYOGLOSSUS – jde od velkého rohu jazyčky, laterálně od předchozího svalu, ventrokraniálním směrem do jazyka; při fixované jazylce (svaly) táhne jazyk dozadu;
- M. STYLOGLOSSUS — probíhá od processus styloideus a lig. stylomandibulare obloukem dolů a dopředu, po bocích jazyka až ke hrotu; táhne hrot jazyka dozadu, tělo a kořen jazyka dozadu vzhůru;
- M. PALATOGLOSSUS — sestupuje od okraje měkkého patra v **arcus palatoglossus** do jazyka; patří vlastně ke svalům měkkého patra.
 - Před TONSILLA PALATINA

- M. GENIOGLOSSUS – jeho kaudální snopce táhnou kořen jazyka dopředu, ostatní snopce přitahují jazyk ke spodině úst;
 - nad M. MYLOHYOIDEUS a
 - M. GENIOHYOIDEUS

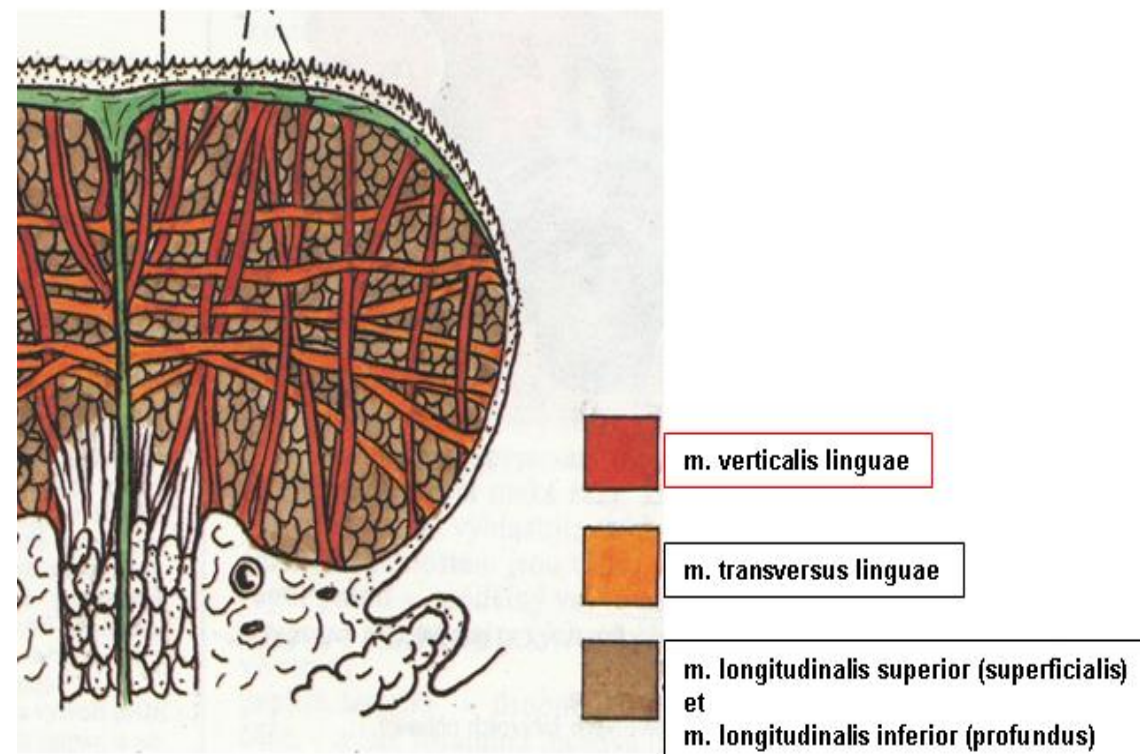

- M. STYLOGLOSSUS — probíhá od processus styloideus a lig. stylomandibulare obloukem dolů a dopředu, po bocích jazyka až ke hrotu; táhne hrot jazyka dozadu, tělo a kořen jazyka dozadu vzhůru;
- M. HYOGLOSSUS – jde od velkého rohu jazyčky, laterálně od předchozího svalu, ventrokraniálním směrem do jazyka; při fixované jazylce (svaly) táhne jazyk dozadu;

INTRAGLOSÁLNÍ SVALY

- M. LONGITUDINALIS SUPERIOR (SUPERFICIALIS) – táhne se sagitálně pod **aponeurosis linguae**, spojen s ní v celé šíři hřbetu jazyka; zkracuje jazyk;
- M. LONGITUDINALIS INFERIOR (PROFUNDUS) - jde předozadně po zevní straně **m. genioglossus**, propletený se snopci m. genioglossus a m. hyoglossus; zkracuje jazyk;
- M. TRANSVERSUS LINGUAE - jde napříč jazykem od **septum linguae** k okrajům jazyka, mezi snopci ostatních extraglosálních i intraglosálních svalů; zužuje jazyk;
- M. VERTICALIS LINGUAE - jde od dorsum linguae ke spodině jazyka, mezi snopci všech ostatních svalů; zplošťuje jazyk.

INERVACE JAZYKA

- MOTORICKÁ (somatomotorická)
 - XII. N. HYPOGLOSSUS (vyjma **m. palatoglossus** – ten je z X.)
- SENZITIVNÍ (somatosenzitivní):
 - N. LINGUALIS (V/3)
 - N. GLOSSOPHARYNGEUS (IX.)
 - N. VAGUS (X.)
- SENZORICKÁ (chuť)
 - CHORDA TYMPANI (VII.)
 - N. GLOSSOPHARYNGEUS (IX.)
 - N. VAGUS (X.)
- PARASYMPATICKÁ (visceromotorická)
 - CHORDA TYMPANI (VII.)
 - N. GLOSSOPHARYNGEUS (IX.)
 - N. VAGUS (X.)
- SYMPATICKÁ – cestou periarteriálních pletení kolem **a. lingualis**.

